

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

46

НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

Матеріали конференції

*Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення навчального
процесу в умовах запровадження нового
Закону України «Про вищу освіту»*

ОДЕСА 2015

Матеріали друкуються відповідно до рішення 46-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення навчального процесу в умовах запровадження нового Закону України «Про вищу освіту»”, яка проходила 8–10 квітня 2015 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Загорученко М.В., канд. техн. наук, доцент,
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор,
Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Нарушевич-Васильєва О.В., канд. філол. наук, доцент.

Рис. 1. «Ментальна карта» початку роботи над написанням статті (розроблено автором за допомогою програмного забезпечення FreeMind)

Було проведено серію досліджень за участю студентів американських університетів. У результаті з'ясувалося наступне:

- 80% студентів впевнені, що «ментальні карти» допомагають краще розуміти наукові концепції та ідеї;
- «ментальні карти» сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу;
- студенти з низьким рівнем здібностей краще засвоюють знання, здобуті за допомогою «ментальних карт».

Існує декілька програм, за допомогою яких зручно будувати «ментальні карти», серед них є як платні, так і безкоштовні, наприклад: MindJet MindManager, FreeMind тощо.

Сфера застосування «ментальних карт» є досить широкою: при роботі над будь-яким проектом (як самостійно, так і командою), при створенні презентацій, у навчанні, при мозковому штурмі, для розвитку пам'яті тощо.

Основний принцип створення «ментальної карти» – це діаграма зв'язків, яка реалізується у вигляді деревовидної схеми. У центрі – основна ідея або поняття, від якого гілками відходять другорядні.

На наш погляд, самим ефективним є створення студентами «ментальних карт» як по кожній темі курсу, так і загальної – з метою логічного поєднання всього курсу. Таке завдання може стати одним з видів самостійної роботи.

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

А.Ю. Букарос

В останні десятиріччя бурхливий розвиток сучасних інформаційних технологій і глобальної мережі Інтернет сформував технічну базу і послужив каталізатором для розвитку процесів, пов'язаних з дистанційним навчанням, яке все активніше завойовує своє місце в системі освіти України.

Огляд сучасних моделей дистанційного навчання дозволяє виділити переваги та недоліки цієї системи освіти. Безумовно, перевагами дистанційного

навчання є подолання географічних (а в майбутньому і мовних) бар'єрів між студентами і викладачами та вирішення проблеми нестачі часу, оскільки процес навчання може відбуватися будь-де та будь-коли. Проте, розробка дистанційних курсів, як і в «класичній» системі навчання, передбачає використання предметно-поурочного підходу до викладання матеріалу, що знижує зацікавленість студентів в отриманні знань та зменшує їх актуалізацію. Найчастіше студент при вивченні дистанційного курсу представлений сам собі за рідким виключенням можливості спілкування із сокурсниками та викладачем на тематичних форумах.

На думку автора можливе вирішення поставленої проблеми вбачається у використанні проектного підходу (ПП) до викладання матеріалу. На відміну від загальноприйнятого предметно-поурочного підходу, де лише наприкінці курсу студенти зможуть оцінити, для чого вони вивчали дану дисципліну, при ПП відразу дається можливість стикнутися з метою свого навчання завдяки презентації курсового проекту вже на самому початку курсу після короткого термінологічного введення. Завдяки цій ясності й близькості мети досягається все наростаючі інтерес і мотивація до навчання.

Суть ПП полягає у створенні активної комунікації між викладачем, який досконало володіє предметом, і студентами, які прагнуть виконати проектне завдання. Для забезпечення ефективності передачі знань від викладача до студентів в процес навчання вводиться ще одна методична функціональна позиція, необхідна для здійснення ПП: тьютор – організатор професійної комунікації, що веде студентів від стану повного незнання предмету до виконання проекту шляхом формування питань до викладача. Він також утримує проект у цілому, його розбивку на підпроекти, створення відповідно до цього проектних команд і контролює взаємодію між цими командами.

Інновація ПП полягає в тому, що цей підхід не надає студентам готових розв'язків, а допомагає знаходити їх самостійно у взаємодії з командою студентів під керівництвом викладачів і тьюторів. Студенти при ПП не є пасивними споживачами знань, але беруть активну участь у процесі накопичення знань. Провідну роль у ПП відіграє евристичний метод навчання, що сполучається із традиційним дидактичним методом. Евристична діяльність студентів не припускає попередніх умінь дії за зразком. Методика евристичного навчання побудована так, що студенти одержують завдання для самостійної роботи і у процесі діалогу з викладачем за участю тьютора «наводяться» на можливий розв'язок або напрямок розв'язку завдання. Крім допомоги з боку викладача, студенти можуть обговорювати проблему із сокурсниками або тьюторами.

Процес дистанційного навчання при ПП відбувається в режимі вебінарів. Аудиторія вебінара представлена в особі провідного викладача, тьютора і студентів. Аудиторія знайомиться із проектом, який студентам необхідно буде виконати. Проект розгортається у вигляді проектних завдань, у відповідності до яких студенти, розбиваються на проектні групи.

Вивчаючи отриману від викладача інформацію, студенти за допомогою тьютора формують на поточному або до наступного заняття новий пакет питань

тощо аж до виконання проекту. Між проектними групами вводиться змагательний елемент у частині швидкості й правильності постановки питань і вивчення отриманої інформації. Кожного заняття проектні групи презентують свої наробітки й досягнення. Таким чином, у ході виконання проекту студенти будуть оволодівати знаннями по дисципліні, що вивчається.

Таким чином, представлений огляд проектного підходу в дистанційній системі освіти доказує його ефективність в процесі набуття студентами нових знань і умінь за рахунок живої комунікації, командної роботи та всеохоплюючої зацікавленості предметом навчання.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – НЕВІД’ЄМНИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНИХ І НАУКОВИХ КАДРІВ

Л.Д. Дмитренко, В.Є. Браженко, А.К. Кац

Студентам напряму підготовки 6.051701 «Харчові технології та інженерія» вже досить тривалий час викладається дисципліна «Основи наукових досліджень», метою вивчення якої є:

- ознайомлення з системою організації та проведення науково-дослідної роботи у вищій школі, наукових закладах та в умовах виробництва;
- формування у студентів основних понять фундаментальних, загальнонаукових, конкретнонаукових методів дослідження (у тому числі і методів активізації технічної творчості під час пошуку нових технічних рішень).

Основним завданням даної дисципліни є навчити студентів: вести інформаційний (літературний та патентний) пошук за темою дослідження; аналізувати об’єкт та формулювати мету і задачі дослідження; проводити математичну обробку отриманих результатів експериментальних досліджень, аналізувати та представляти їх у вигляді таблиць, графіків, аналітичних залежностей; робити узагальнюючі висновки; оформляти та представляти результати наукових досліджень згідно вимогам до науково-технічної документації.

З метою підвищення ефективності засвоювання матеріалів дисципліни та набуття корисних навичок, необхідних студентам при оформленні курсових, дипломних, кваліфікаційних робіт та курсових, дипломних проектів, а майбутнім фахівцям – при організації та проведенні наукових досліджень та представленні їх результатів на наукових конференціях, були розроблені методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи для студентів денної та заочної форм навчання.

Метою самостійної роботи студентів є поглиблення теоретичних знань з дисципліни «Основи наукових досліджень» та набуття студентами практичних навичок: роботи з періодичними виданнями та каталогами, патентними джерелами; складання оглядів, рефератів, анотацій та статей; складання звітів та доповідей; проведення математичної обробки і статистичного аналізу експериментальних даних; оформлення результатів досліджень; користування методами активізації технічної творчості; виконання індивідуального завдання.

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, Н.В. Скубій	115
ДО ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	
Я.В. Машарова	118
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ КУРСУ “УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)” ДЛЯ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ	
А.В. Лупол	119
МОВА – НАСЛІДОК МАТЕРІАЛЬНОЇ І ДУХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОКОЛІНЬ	
Н.В. Конач	120
ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ ЦМО ОНАХТ	
Т.Г. Казарян, О.В. Шевчук	121
ПРОБЛЕМАТИКА РОЗШИРЕННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	
О.К. Часнкова	122
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ» ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Н.А. Кушнір	123
КОМПЛЕКС МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА НАПРЯМОМ «ІНЖЕНЕРНА МЕХАНІКА»	
О.В. Алексашин, А.В. Ульяницький, Г.А. Гончарук	126
ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ЧИТАННІ ЛЕКЦІЙ	
О.В. Алексашин, А.В. Ульяницький, Г.А. Гончарук	127
ФОРМА ТА ЗМІСТ ОПОРНОГО КОНСПЕКТУ ЛЕКЦІЙ	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	129
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ	
О.О. Голубьонкова	130
ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
А.Ю. Букарос	131
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – НЕВІД’ЄМНИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНИХ І НАУКОВИХ КАДРІВ	
Л.Д. Дмитренко, В.Є. Браженко, А.К. Кац	133
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙ ВИПУСКНИКА-МЕНЕДЖЕРА	
О.Б. Каламан, В.О. Чабаров	134
КЕРІВНИЦТВО САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ	
А.Г. Аванесьянц, С.О. Ромашкевич	136
ВПРОВАДЖЕННЯ «ХМАРНИХ» ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИКУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.Д. Маркова	138
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Г.Б. Пчелянська	139
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ В E-LEARNING	
О.О. Меліх	140
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СКЛАДАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	
О.О. Антіпіна	141
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ У ВНЗ	
Н.О. Макосд	142
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	
О.П. Антонюк	143
РОЛЬ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	
Н.Й. Басюркіна	144
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ІННОВАЦІЙНОМУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Л.В. Гордієнко, Г.Ф. Пшенишнюк, І.В. Солоницька, О.В. Макарова	145